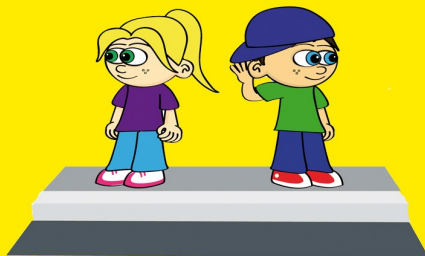

Kelių saugumo taisyklės

Ką turėtum
pasirinkti?

Kelių saugumo
vadovas pradinių
mokyklų vaikams

Parašė *Roisin McAliskey*
Iliustravo *Jane Donaghy*

STEP pristatoma bendruomenės transporto asociacijos iniciatyva

Apie šią brošiūrą

Ši brošiūra – tai projekto, kurį finansavo Aplinkos departamento (angl. Department of the Environment, DOE) Kelių saugumo ir transporto priemonių taisyklių sektorius (angl. Safety & Vehicle Regulation Division, RS&VRD) produktas, kuriam skirtą kelių saugumo dotaciją departamento vardu tvarko bendruomenės transporto asociacija (Community Transport Association, CTA). Ši brošiūra skirta pradinį mokyklų vaikus supažindinti su „kelionės į mokyklą taisyklėmis“. Ši brošiūra buvo išleista 2012 metais ir išplatinta Dungannon ir South Tyrone mokyklose. PDF failų kopijas galima rasti interneto svetainėje adresu www.journeytoschool.com.

Atsižvelgiant į atsiliepimus apie pirmąją brošiūrą buvo nuspręsta, kad dar vienas leidinys su situacijomis, kuriose vaikai galėtų nuspręsti, kokių veiksmų turėtų imtis veikėjai, būtų naudinga mokomoji priemonė.

Pastaba tėvams, globėjams ir mokytojams

Kartu su vaikams patinkančiomis sprendimais pagrįstomis istorijomis projektą taip pat sudaro mokymosi paketas, padėsiantis vykdyti ugdymą apie kelių saugumą, kuris bus išplatintas visose Šiaurės Airijoje esančiose mokyklose. Šiame mokymo pakete ir interneto svetainėje pateikiama mokomoji medžiaga paskatins pokalbius, susijusius su saugumo problemomis. Suaugusieji, šią brošiūrą skaitantys kartu su vaikais, yra skatinami klausinėti, kodėl vaikas priėmė vieną ar kitą sprendimą.

Knyga yra išleista anglų, portugalų, lenkų, rusų ir lietuvių kalbomis, o PDF failą galima rasti interneto svetainėje adresu www.journeytoschool.com.

Paremta DOE kelių saugumo dotacijomis, kurias teikia STEP pristatoma bendruomenės transporto asociacija (CTA)

Tai Marija. Ji mokosi trečioje klasėje. Jos kaimynas Markas mokosi ketvirtoje klasėje. Marijai patinka piešti ir tapyti, o Markui patinka žaisti futbolą ir skaityti. Jie yra geri draugai.

Šią savaitę Marija ir Markas mokykloje mokosi kelių saugumo taisyklių. Ar gali jiems padėti priimti teisingus sprendimus?

Keletas dalykų, kurių Marija ir Markas išmoko apie saugų keliavimą į mokyklą...

Visuomet privalai sėdėti, kai autobusas juda, ir užsisėgti saugos diržą.

Visuomet turėtum užsidėti šalną, jei važiuoji dviračiu.

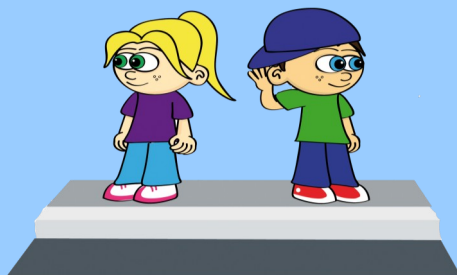
Visuomet turėtum užsisėgti saugos diržą, kai važiuoji automobiliu.

Pereiti gatvę turėtum per pėsčiųjų perėją arba ten, kur yra asmuo, padedantis saugiai pereiti gatvę.

Visuomet turėtum žaisti su kamuoliu toliau nuo judrių gatvių.

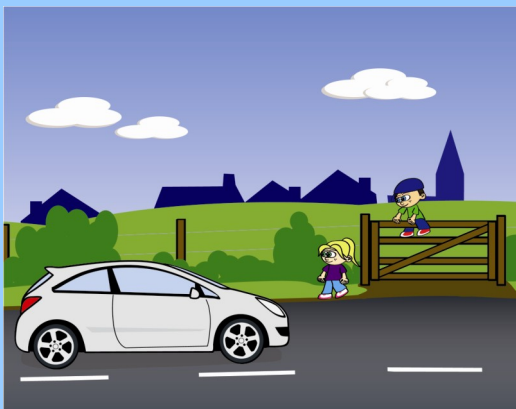

Visuomet prisimink
SUSTOTI-ŽIŪRĖTI-
KLAUSYTI

Marija ir Markas eina į parduotuvę pirkti naujų žurnalų...

Nuo gatvės prie jų namų iki pat parduotuvės yra pėsčiųjų takas, o per gatvę pereiti padės pėsčiųjų perėja.

Taip pat jie galėtų pasirinkti trumpesnę kelią, kur nėra pėsčiųjų tako, o taip pat tektų eiti per ūkininko lauką. Per gatvę jiems tektų pereiti patiems, tačiau parduotuvę jie pasiektų penkiomis minutėmis greičiau ir nereikėtų taip toli eiti.

„Ką turėtume pasirinkti?“ Markas klausia Marijos.

„Turėtume galvoti apie taisykles“ Marija sako Markui.

KAIP MANAI, KĄ JIE TURĖTŲ PASIRINKTI?

Pasirinkai pėsčiųjų taką? Taip, teisingai!

„Turime pasirinkti pėsčiųjų taką“ Marija sako Markui.

Markas pritaria: „Taip – kitas kelias galbūt trumpesnis ir savo žurnalus gautume greičiau, bet eiti pėsčiųjų taku ir pereiti gatvę per pėsčiųjų perėją visuomet yra saugiau.“

Automobilių vairuotojai ne visuomet pastebi gatvę einančius pėsčiuosius, kad laiku sustotų. Jei prireiktų eiti ten, kur nėra pėsčiųjų tako:

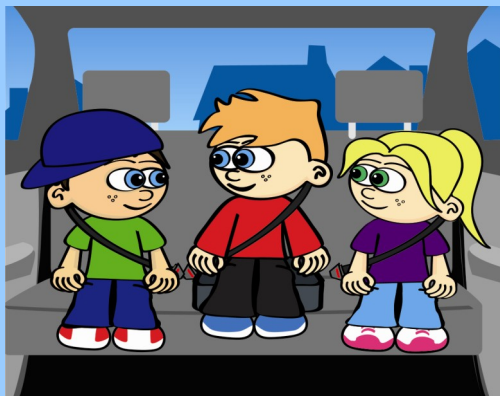
- ◆ dėvėk aiškiai matomus arba atspindinčius drabužius,
- ◆ laikykis kaip įmanoma arčiau užtvaros,
- ◆ visuomet eik dešine kelio puse prieš eismo judėjimą,
- ◆ visuomet pereik gatvę saugioje vietoje, kurioje gali matyti ir girdėti eismo judėjimą,
- ◆ jei eini kaimo keliu, privalai saugotis traktorių ir kitų žemės ūkio mašinų. Jos labai triukšmingos ir vairuotojui gali būti sunku tave pastebėti iš aukštai.

Marija ir Markas eina namo iš dramos būrelio, vykstančio vietinėje visuomeninio pastato salėje...

Repeticija baigėsi anksčiau, o jų draugo vyresnysis brolis sako, kad jis gali parvežti juos namo. Jis savo automobilyje turi tik vieną paaugštintą sėdynę.

Jie galėtų pasinaudoti pasiūlymu ir grįžti namo pačiu laiku, kad suspėtų pamatyti savo mėgstamą televizijos programą, arba jie galėtų pasilikti salėje ir palaukti Marko tėčio, kuris savo automobilyje turi ir Marijos, ir Marko paaugštintas sėdynes.

„Ką turėtume pasirinkti?“ Marija klausia Marko.

„Turėtume galvoti apie taisykles“ Markas sako Marijai.

KAIP MANAI, KĄ JIE TURĖTŲ PASIRINKTI?

Pasirinkai, kad jie turėtų palaukti? Taip, teisingai!

„Turime palaukti mano tėčio“ Markas sako Marijai.

Marija pritaria: „Taip. Galbūt ir spėtume grįžti laiku, kad pamatytume visą mūsų mėgiamą programą, bet važiuoti be paaukštintų sėdynių gali būti labai pavojinga.“

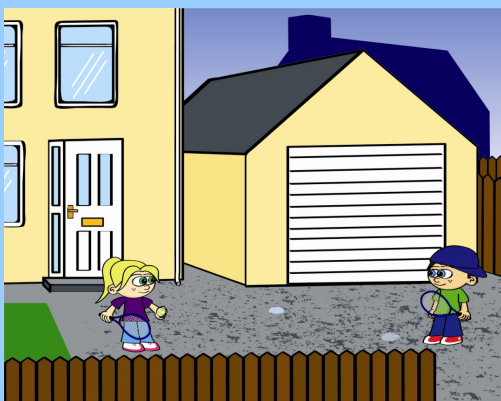
Visuomet turi būti tinkamai pasodintas (-a) ir apsaugotas (-a) judančiose transporto priemonėse. Kai keliauji automobiliu:

- ◆ visuomet turi taisyklingai prisisegti saugos diržą ir niekada nepakišti jo po ranka,
- ◆ visuomet turi naudotis paaukštinta sėdyne, jei esi žemesnis (-ė) nei 135 cm ūgio arba tau dar nėra 12 metų, ir visada privalai segėti saugos diržą,
- ◆ neturėtum blaškyti vairuotojo dėmesio arba žaisti su langais ar durimis,
- ◆ neturėtum iškišti galvos per langą ar per atidaromą mašinos stogą,
- ◆ taip pat privalai prisiminti, jog negalima sėsti į mašiną pas nepažįstamąjį.

Marija ir Markas žaidžia tenisą Marijos namuose...

Žemė aplink Marijos namą yra pilna akmenų ir balų, tad ten nėra daug vietos. Jie pastebėjo, kad gatvės paviršius yra lygus ir kamuolys ant jos šokinėtų daug geriau.

Jie galėtų toliau žaisti už namo arba pasirinkti kitą žaidimą, arba jie galėtų žaisti tenisą gatvėje, kur tai padaryti būtų lengviau.

„Ką turėtume pasirinkti?“ Markas klausia Marijos.

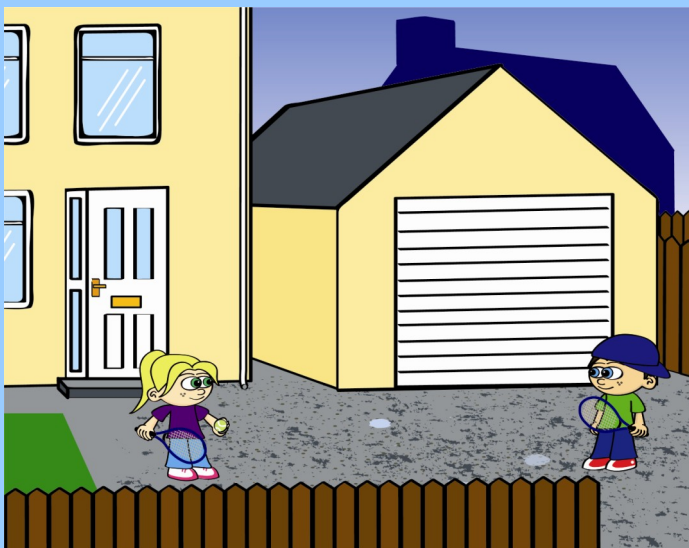
„Turėtume galvoti apie taisykles“ Marija sako Markui.

KAIP MANAI, KĄ JIE TURĖTŲ PASIRINKTI?

Pasirinkai pasilikti Marijos namuose? Taip, teisingai!

„Mes privalome pasilikti lauke prie namų“ Marija sako Markui.

Markas pritaria: „Taip, kamuolys ant gatvės šokinėtų geriau, bet vairuotojai gali laiku mūsų nepastebėti. Galbūt jie nesugebėtų laiku sustoti ir mus sunkiai sužeistų. Taip pat nebūtų saugu, jei kamuolys atsitrenktų į kaimynų langą.“

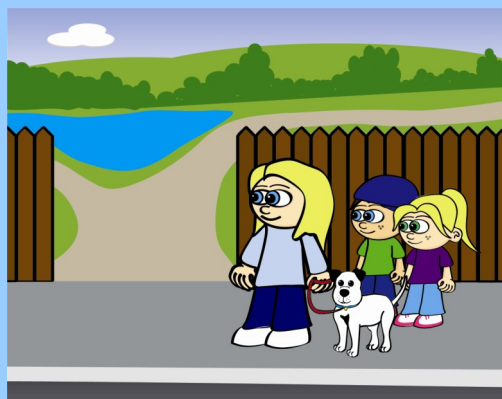
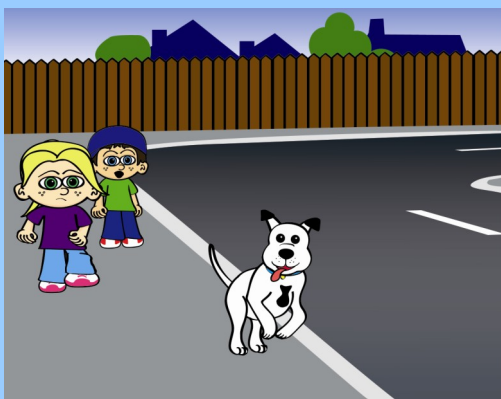
Gatvėje žaisti su kamuoliu yra labai pavojinga. Privalai prisiminti, kad:

- ♦ jei žaidi kamuoliu prie gatvės, niekada nebėk į gatvę jo gaudyti. Visuomet turėtum paprašyti suaugusiojo, kad tau padėtų jį paimti.
- ♦ jei tavo draugai pasiūlytų tau žaisti ant gatvės, turėtum juos įspėti apie galimus pavojus.

Marija ir Markas nori išvesti šunį Spotą pasivaikščioti į parką...

Šuo šokinėja aplink ir nesileidžia pririšamas prie pavadėlio prieš išeinant iš namų.

Jie galėtų leisti šuniui eiti į parką greta ir kviesti jį vardu, kad jis liktų šalia. Taip jie spėtų į parką prieš jam užsidarant, arba jie galėtų paprašyti suaugusiųjų, kad jie padėtų uždėti pavadėlį, ir eitų kartu su jais.

„Ką turėtume pasirinkti?“ Marija klausia Marko.

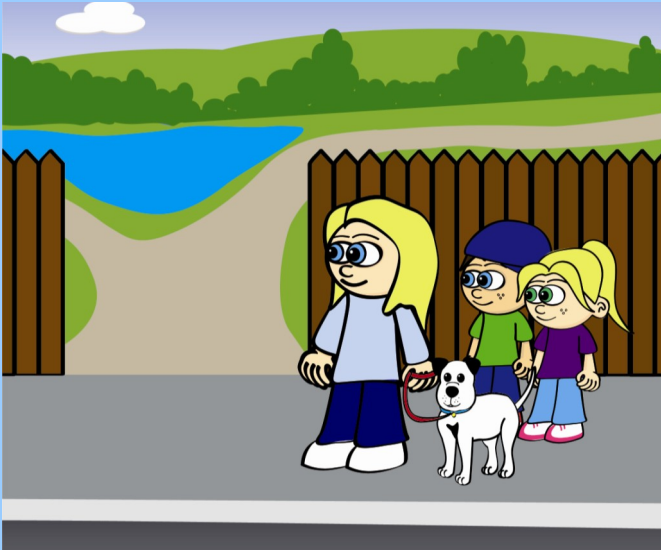
„Turėtume galvoti apie taisykles“ Markas sako Marijai.

KAIP MANAI, KĄ JIE TURĖTŲ PASIRINKTI?

Pasirinkai suaugusiųjų pagalbą? Taip, teisingai!

„Mes privalome paprašyti suaugusiųjų pagalbos“ Markas sako Marijai.

Marija pritaria: „Taip, Spotas gali išbėgti priešais automobilį ar kitą transporto priemonę ir sukelti avariją. Suaugusysis parodytų mums, kaip jį valdyti gatvėje, ir padėtų mums saugiai pereiti gatvę.“

Gyvūnai gatvėje gali būti pavojingi visiems. Privalai prisiminti:

- ♦ jei turi šunį, visuomet uždaryk vartus, kad jis neišbėgtų į gatvę,
- ♦ jei vedžioji šunį gatvėje, jis visuomet turi būti pririštas prie pavadėlio,
- ♦ prieš einant per gatvę visuomet turi **SUSTOTI-ŽIŪRĖTI-KLAUSYTI** ir bandyti išmokyti šunį prieš pereinant gatvę sustoti ir atsisėsti,
- ♦ niekuomet neturėtum eiti prie nepažįstamo šuns.

Kiek teisingų situacijų pasirinkai?

Jei pasirinkai **0-1** teisingą situaciją, iš Marijos ir Marko išmoksi, kokios svarbios yra tavo pasirinktos saugumo taisyklės.

Jei pasirinkai **2-3** teisingas situacijas, pradžia labai gera, tačiau galėtum dar šiek tiek pasimokyti, kad pasirinktum tokias taisykles, kurios tave apsaugos.

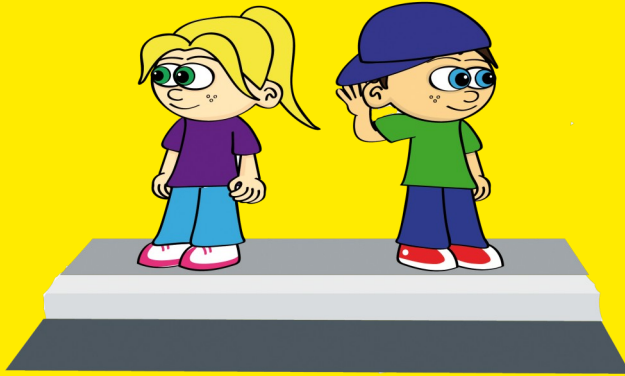
Jei pasirinkai **4** teisingas situacijas, puikiai padirbėjai ir labai gerai supranti taisykles, kurias reikia pasirinkti kelių saugumui. Nepamiršk mokytis ir toliau!

Padėka

Naudodamiesi galimybe norėtume padėkoti visiems, prisidėjusiems prie šios brošiūros rengimo, kuri yra STEP CTA pristatomo ir DOE NI finansuojamo projekto „Kelonė į mokyklą II“ dalis.

Norėtume padėkoti pradinėms mokykloms visoje Šiaurės Airijoje, kuriose vykdomas šis projektas, ir skatiname jas naudotis šia brošiūra, mokymo paketu ir interneto svetainės ištekliais, mokant mūsų vaikus apie saugumą keliuose.

Norėtume padėkoti Roisin MacAliskey, parašiusiai ir suformulavusiai šią knygą, mokymo paketą ir suorganizavusiai demonstraciją, o taip pat Jane Donaghy, kuri pasirinko iliustracijas. Taip pat dėkojame STL vertimų biurui už paslaugas, suteiktas verčiant šią brošiūrą ir interneto svetainę, o taip pat Linki.com už interneto svetainės www.journeytoschool.com, kurioje galima atsisiųsti brošiūros PDF versiją, sukūrimą.

www.journeytoschool.com

DOE

Road Safety Grants

administered by

Community Transport Association

STEP

SOUTH TYRONE EMPOWERMENT PROGRAMME

www.ctauk.org www.doeni.gov.uk/roadsafety www.stepni.org

Copyright©2013 Roisin McAliskey